

end i en Bank, saa er det rigtigt, men endda kun delvis rigtigt, thi man maa ikke overse den højest forskellige Form for Udlaan. Det gør en væsentlig Forskel med Hensyn til Sikkerheden, om de er anbragte i første Prioritets Panteobligationer eller anbragte i Veksler og anbragte til Spekulation. Men jeg vil bede ærede Medlemmer understrege dette Ord: „naar“. Det er jo ikke Regelen, at Sparekasserne hverken har Reservefond eller Garantikapital, de har sædvanligvis begge Dele.

Jeg har derfor set Sagen væsentligt fra et Laanesynspunkt, og jeg har ment, at Samfundet havde Ret til at se den ud fra dette Synspunkt: Hvem kan foretage Udligningen billigst, hvem kan levere Driftskapitalen billigst? Thi der er mange, ikke alene indenfor Forretningsverdenen, men ogsaa udenfor denne, som mangler Driftskapital, og som virkelig har Betingelser for at kunne bruge den. Jeg har ført Bevis for, at Sparekasserne kan udlane billigere end Bankerne. Jeg behøver ikke at gentage mine Beviser, de er for øvrigt slet ikke imødegaaede. Jeg synes ingenlunde, at Lovgivningsmagten kan staa ligegyldig overfor dette Forhold, ikke for Sparekassernes Skyld, det er ikke dem, der skal værnes. Det er mig egentlig tilstrækkeligt, at naar man sætter sine Penge i et Institut, man da ved, at gaar man til en Bank, saa gaar man til et Pengeinstitut, der spekulerer med Penge. Det er det, der gør Risikoen større, men derfor maa der ogsaa regnes med en større Risiko-præmie, en større Avance.

Den højtærede Minister mente ikke, at jeg havde ført Bevis for den Række Begunstigelser, man tiltænkte Bankerne. Jeg har nævnt et Par, ikke blot Stempelbegunstigelse for Kontrabøger, men ogsaa andre Begunstigelser i Sammenligning med, hvad man tænker at gennemføre for den anden Art af Pengeinstitutter. Den Fare, jeg ser, er ikke dette, at Sparerne bliver draget til Bankerne, men at Laantagerne naturligt maa følge med, hvad der betyder en stigende Rente af den Ulaanskapital, som de skal hente der.

Det er rigtigt, som den højtærede Handelsminister sagde, at Bankerne hyppigt har financieret Landbrugets Andelsforetagender. Men jeg kan ganske vist

ogsaa huske den Tid, da det ikke var muligt for disse at faa Laan i en Bank, selv om et helt Sogns Beboere kom med deres Navne og vilde gaa i Kautions for lumpne 40,000 eller 50,000 Kr. Jeg husker den Tid, da man i Bankerne slet ikke kendte Personerne, men da der for overhovedet at faa Penge, maatte to Gaardmænd til fra Sognet med gældfrie Gaarde og sætte disse i Pant. Den Tid er heldigvis ovre, men det er saa vist ikke for Landbrugerens Skyld, at den er forsvundet, det er ikke derfor, at Bankerne nu vil nøjes med Personer og ikke vil have de gældfrie Gaarde, som desværre er meget sjældne. Det er rigtigt, at Bankerne har financieret og financierer Landbrugsforetagender. Jeg saa for en Tid siden en Generalforsamling i et Landbrugsforetagende, hvor man vistnok var kommet sammen for at hæve Udbytte, men hvor der ikke var noget at faa, og naar Krybben er tom, saa bides Hestene, det ved man jo, og saa gav man sig til at diskutere, om det var med Rette, at den Bank, der havde financieret dette Foretagende, i Avance havde beregnet sig godt 100,000 Kr. Jeg vil ikke beskyldte Bankerne for at administrere for dyrt, men min Grundbetragtning er denne, at det ligger i Sagens Natur, at de maa være dyrere, og det er ud fra dette Synspunkt, jeg har set paa Forholdet.

Med Hensyn til Aalborg-Affæren vil jeg sige, at hvis den højtærede Handelsminister forstaar mine Udtalelser saaledes, at jeg vilde hæve Sparekasserne paa Bankernes Bekostning og derved kaste et vist uheldigt Skær over Bankerne i Almindelighed, har han fuldstændig misforstaaet mig, det har jeg ikke tilsigtet, og det tror jeg heller ikke, man vil kunne faa ud af mine Udtalelser. Naar den højtærede Minister nu siger, at Grunden til, at Regeringen ikke greb ind med Hensyn til Roskilde-Affæren, er den, at man ikke altid straks kan komme i Tanker om, hvad der skal gøres, skal jeg slet ikke rette yderligere Bebrejdelser mod Ministeriet, men takke Ministeriet, fordi der nu er Mulighed for, at Undersøgelsen angaaende Aalborg-Affæren kan udstrækkes til ogsaa at omfatte Forholdene i Roskilde.

Med Hensyn til de Bemærkninger, der